

TİCARƏTİN İQTİSADİYYATI

2023-2024-cü TƏDRİS İLİ ÜZRƏ İMTAHAN SUALLARI

1. Bazar anlayışının iqtisadi tərifini, bazar konyukturunda tələb və təklifin formalaşmasını əsaslandırın; **Par.1.1.2, 1.15 və 3.1**
2. Təklif və Tələbatə təsir edən iqtisadi amilləri qeyd edin; - **Par.1.1.3 və 1.1.4**
3. Ticarətin iqtisadi tərifini, növlərini və funksiyalarını qeyd edin; - **Par. 1.1.14**
4. Bazarda iştirak edən subyektləri və onların iqtisadi münasibətlərini göstərin – **Par.1.2.1. – 1.2.2**
5. Rəqabət nədir və məhsul/xidmətin rəqabətqabiliyyətini funksional qiymətləndirməsi necə aparılır? – **Par.1.2.3- 1.2.4**
6. Azərbaycan Respublikasında bazar münasibətlərinin dövlət tənzimlənməsinin metodları hansılardır? – **Par.1.3**
7. Ədalətsiz rəqabəti izah edin və burada dövlət müdaxiləsini qeyd edin; - **Par. 1.2 – 1.3**
8. Ticarət müəssisələrinin fəaliyyətinin iqtisadi və sosial-iqtisadi göstəriciləri hansılardır? **Par.2.11**
9. Ticarət marketinqinin mahiyyəti, növləri, məqsədi və vəzifələri; - **Par.7.1 – 7.3**
10. Pərakəndə mal dövriyyəsi, onun tərkibi, əhəmiyyəti və inkisaf qanunauyğunluqları; - **Par.8.1**
11. Səmərəliliyinin təhlili və qiymətləndirilməsi üsullarını qeyd edin. – **par. 2.15**
12. Ticarət təşkilatlarının fəaliyyətini tənzimləyən qanunvericilik bazası və onların fəaliyyət göstərməsinin iqtisadi mexanizmini qeyd edin; - **A.R. Qanunları** (*Mikro, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı haqqında, Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında, Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında, Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında, Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında, Elektron Ticarət haqqında*)
13. Azad ticarət siyasəti və ona mane olan amilləri qeyd edin və əsaslandırın; - **Par. 18.1**
14. Azərbaycanda xarici ticarət əlaqələrinin əsas xüsusiyyətləri və Milli iqtisadiyyatın xarici rəqabətdən qorunması metodlarını qeyd edin; - **Par.18.2**
15. Azərbaycanda xarici ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi istiqamətləri; - **Par.18.3**
16. Azərbaycanın son 10 illikdəki Xarici ticarətinin əmtəə strukturunu analiz edib, inkişaf tendensiyasını və xarakteristikasını qeyd edin; **Par.18.1 – 18.2, AzStat e-nəşrləri**
17. Bazar qiymətləri, onun mahiyyəti, növləri və təsnifatı, qiymətin dövlət tənzimlənməsi; **Par.6.1 – 6.6**
18. Azərbaycanın xarici ticarətinin strateji inkisaf proqramında qeyd edilən əsas məqsəd və hədəfləri bildirin; - (<https://e-qanun.az/framework/34254>)
19. Ölkəmizdə idxal əvəzedici sahələrin inkişafı milli iqtisadiyyata verəcəyi töhfə və təsirləri qeyd edin; - **Par.5**
20. İdxaldan asılılığın milli iqtisadiyyata təsirlərini bildirin; - **Par.5**
21. İxrac yönümlü iqtisadiyyatın qurulması üçün tələb olunan əsas amilləri qeyd edin; - **Par.18.2., 18.3.,**
22. Ölkəmizin əsas ixrac bazarları və bu bazarlar çıxış imkanlarını, eləcə də məhsullarımızın bazarda rəqabətqabiliyyətli olması üçün atılmalı addımları təhlil edin; - **Par.18 və Sərbəst mövzu**
23. Ölkəmizin alternativ bazarlara məhsul ixracı üzrə çətinliklər və üstünlükləri analiz edərək, mövcud istehsal imkanlarımızı dəyərləndirin; - **Par.18**
24. Topdan və pərakəndə ticarətdə planlaşdırma; **Par.8.7, 8.8, 8.9, 9.7**
25. Ticarətin maddi-texniki bazasının planlaşdırılması; **Par.12.3**
26. Şirkətidaxili hesabatlılığı, mənfəət və xərclər anlayışlarını izah edin; - **Par.13 – 14**

27. Ticarətin maliyyə resursları – **Par.15**
28. Azərbaycan iqtisadi sistemində ticarət üzrə vergiqoyma siyasəti; - **Par.16**
29. Ticarətdə əmək resursları və əməyin iqtisadi mahiyyəti; - **Par.11**
30. Ticarətdə xidmət sferası – **Par. 1.1.11 -1.1.15**
31. Azərbaycan iqtisadiyyatında ticarət biznesinin rolu və yeri; - **Par.1.1.16**
32. İnflyasiya nədir və onun təsirləri nədir? – **Par.2.7, 6.3 və 6.4.**
33. Tələbin mal-qrup strukturunun proqnozlaşdırılmasında istifadə edilən əsas proqnozlaşdırma funksiyaları hansılardır? – **Par.4.3**
34. Ticarətin planlaşdırılmasının hansı prinsipləri vardır, və hansı metodları tətbiq edilir onların səciyyəvi xüsusiyyətləri hansılardır? **Par. 2.13 – 2.15**
35. Müəssisənin fəaliyyətində həyata keçirilən iqtisadi təhlilin məqsədi və metodlarını izah edin. **Par. 2.15**
36. İqtisadi fəaliyyətdə ticarətin təsərrüfat obyektini kimi “Bazar” anlayışını, onun quruluşu və əsas elementlərini qeyd edin. **Par. 3**
37. Ticari fəaliyyətin tərkib elementləri və iştirakçıları hansılardır? **Par. 3.1**
38. İstehlak malları bazarının tənzimlənməsi və ya balanslaşdırılması hansı üsulla həyata keçirilir və burada məqsəd nədir? **Par. 3.2**
39. Bazara dair müxtəlif baxışlar və bazarın funksiyaları haqqında dünya alimlərinin hansı nəzəriyyələri mövcuddur? **Par 3.3.**
40. Bazarın funksiyaları hansılardır və hansı mexanizmlər vasitəsilə həyata keçirilir? **Par. 3.3**
41. Tələb və tələbat anlayışlarını ifadə edin, eləcə də tələbin formalaşmasında təsir edici gücə malik amilləri qeyd edin. **Par. 4.1**
42. Tələbin mal-qrup strukturunun öyrənilməsi və proqnozlaşdırılmasının əhəmiyyəti. **Par. 4.3.**
43. Tələbin mal-qrup strukturunun proqnozlaşdırılmasında istifadə edilən əsas proqnozlaşdırma funksiyaları hansılardır? **Par. 4.3.1**
44. Ticarətin iqtisadiyyatında təklifin formalaşması və onun funksional elementlərini izah edin. **Par.5**
45. İstehlak predmetləri üzrə resursların əsas bölgüsünü qeyd edin. **Par. 5.1**
46. İstehlak predmetləri üzrə məhsul resurslarının formalaşma mənbələri hansılardır? **Par.5.2**
47. Maddi balans və bazar fondu nədir və nə üçün tərtib edilir? **Par. 5.3.**
48. Ticarətin maddi-texniki bazası və fondları – **Par.12**
49. Qiymət qoymanın hansı metod və qaydaları, Qiymət elastikliyi necə müəyyən edilir və ifadə edilir? **Par. 6.1**
50. Qiymətin növləri və təsnifatı, eləcə də dövlət tənzimlənməsini izah edin, burada tarif və antiinflyasiya siyasətini qeyd edin? **Par. 6.2 - 6.3**
51. Marketing nədir və Ticarətdə marketingin mahiyyəti nədən ibarətdir? **Par.7.1**
52. Ticarətdə Risklərin idarəedilməsi və sığorta mexanizmləri haqqında. – **Par 1.2.2**
53. Əhalinin alıcılıq fondu və pərakəndə mal dövriyyəsinin planlaşdırılması; **Par.8.3**
54. Kütləvi işləmənin mahiyyəti və sosial-iqtisadi əhəmiyyəti; **Par.10**
55. Ümumi gəlirə təsir göstərən amillər; **Par. 14.3**
56. Ticarət müəssisələrinin xərcləri; **Par.13**
57. Ticarət müəssisələrində gəlirlərin yaranma mənbələri, mənfəət və gəlirliliyinin təyini metodları; **Par. 14.5 – 14.6**
58. Ticarət müəssisəsinin (təşkilatın) maliyyə planı – **Par.15.5**
59. Elektron ticarət, elektron bazarlar, onlayn-ticarət prosesinin təşkili – **Par.17.**
60. Sahibkarlığın hüquqi tənzimlənməsi – **Par.2.3**